

Conf. cu originalul

Parlamentul Românie
Camera Deputaților

Comisia pentru comunitățile de români
din afara granițelor țării

PROCES-VERBAL

al lucrărilor Comisiei din zilele de 09 și 11 februarie 2016

Comisia pentru comunitățile de români din afara granițelor țării
și-a desfășurat lucrările în zilele de 09 și 11 februarie 2016

La lucrările comisiei din ziua de **09 februarie 2016** au participat 15 deputați din totalul de 19 membri:

Mircea Lubanovici (PNL) – președinte, Gabriel-Valentin Boboc – vicepreședinte, Mario-Ernest Caloianu (PSD) – vicepreședinte, Mircea Dolha (PNL) – vicepreședinte, Mihai Deaconu (DP) – secretar, Sorin Teju (PC-PLR) – secretar, Mihai Bogdan Diaconu (neafiliat), Mircea-Titus Dobre (PSD), Maria Grecea (PNL), Ovidiu-Cristian Iane (PSD), Aurelian Mihai (PNL), Niculina Mocioi (PNL), Ninel Peia (PSD), Ovidiu Alexandru Raetchi (PNL), Eugen Tomac (neafiliat).

Au absentat:

Adrian Mocanu (PSD), Constantin-Stelian-Emil Moț (PSD), Ion Stan (PSD) și Elena - Ramona Uioreanu (PNL) .

Au participat în calitate de invitați din partea Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni (DPRRP), din subordinea Ministerului Afacerilor Externe (MAE), domnul Dan Stoenescu – ministru delegat pentru relațiile cu românii de pretutindeni, iar din partea Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni domnia Eugeni Popescu – Director General și Nicolae Brînzea – Director General Adjunct.

Martți, 09 februarie 2016

Comisia pentru comunitățile de români din afara granițelor țării și-a desfășurat lucrările în ziua de 09 februarie 2016, fiind condusă de domnul deputat Mircea Lubanovici, președintele Comisiei.

După aprobarea cu unanimitate de voturi a ordinii de zi, domnul deputat Mircea Lubanovici a dat cuvântul domnului ministru Dan Stoenescu.

Ministrul Dan Stoenescu și-a exprimat dorința de colaborare permanentă și susținută cu membrii Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării și a prezentat prioritățile strategice asumate pentru mandatul său.

În ceea ce privește îmbunătățirea activității Departamentului Politici pentru Relația cu Românii de Pretutindeni, domnul ministru a adus în atenția membrilor Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării lansarea platformei on-line de depunere a proiectelor de către mediul asociativ românesc, la sfârșitul lunii ianuarie a.c., precum și elaborarea unui nou Ghid de finanțare pentru anul 2016, care vine în sprijinul solicitanților.

După cum a menționat domnul ministru Dan Stoenescu, Ghidul de finanțare pe anul 2016, simplifică procesul de accesare al finanțărilor nerambursabile destinate proiectelor realizate de asociații și organizații nonguvernamentale în beneficiul comunităților românești din afara granițelor.

Ca o primă schimbare a fost menționată eliminarea plafoanelor valorice, lucru care va permite sprijinirea unor proiecte de mai mare amploare sau care, prin natura lor, presupun un cost ridicat.

De asemenea, prin acest Ghid se elimină limita numărului de proiecte pe care un solicitant le poate depune în cadrul sesiunii de finanțare, lucru care va permite sprijinirea nevoilor comunității în privința eforturilor sale de conservare, păstrare și dezvoltare a identității românești și se simplifică punctajul, prin reducerea numărului de rubrici, lucru care va permite evaluarea proiectelor cu mai multă claritate.

De asemenea, a fost introdusă posibilitatea ca avansul de 30% să poată fi decontat și la finalul proiectului, lucru care poate constitui un sprijin pentru solicitanți.

Un alt obiectiv strategic asumat, adus în atenția membrilor Comisiei, constă în întărirea legăturilor culturale cu comunitățile istorice românești prin crearea unui lanț de Institute Culturale în jurul comunităților istorice românești, în Albania la K-orcea, în Republica Moldova la Bălți și Chișinău, în Ucraina la Ismail și în Serbia, în Valea Timocului.

În acest sens au fost întreprinse vizite oficiale și au fost începute demersuri privind înființarea unor centre culturale/de informare românești în comunitățile istorice.

Domnul ministru Dan Stoenescu a făcut o scurtă trecere în revistă a demersurilor pe care le-a întreprins în acest sens.

Astfel, în Albania se are în vedere achiziționarea din fondurile DPRRP a unei clădiri pentru derularea unor proiecte culturale împreună cu Institutul Eudoxiu Hurmuzachi.

În Ucraina au avut loc întâlniri cu reprezentanții Ministerului Culturii și Ministerului Afacerilor Externe de la Kiev cu care au fost discutate problemele românilor din Ucraina, iar în cadrul întrevederii cu guvernatorul regiunii Odessa, Mihail Saakashvili, a fost solicitat un centru cultural românesc la Ismail.

În Serbia, în Valea Timocului ținând cont că nu există nicio clădire care să aparțină statului român și niciun centru cultural, se intenționează achiziționarea unei clădiri care să fie în directă legătură cu Consulatul general al României de la Zaicear.

În ceea ce privește Republica Moldova, se dorește deschiderea unui centru de informare al României în nordul Republicii Moldova, după modelul celui din Comrat, din regiunea moldoveană găgăuză. Centrul va fi deschis din fondurile DPRRP, în colaborare cu Universitatea Alecu Russo din Bălți și urmează să asigure condițiile materiale și didactice în vederea studierii limbii

române, precum și un mediu adecvat promovării culturale, educaționale și turistice a României.

Tot în cadrul ședinței, ministrul Stoenescu a menționat, ca prioritate strategică, implementarea unui spațiu comunicațional comun România – Republica Moldova prin care se urmărește depășirea barierelor informaționale și pentru care se are în vedere crearea unui Consiliu Consulativ Mass-Media România – Republica Moldova, acordarea unui regim de gratuitate pentru anumite știri furnizate presei din Republica Moldova, extinderea programelor cu drepturi de autor internaționale și organizarea unor stagii de pregătire pentru jurnaliștii din Republica Moldova.

Printre obiectivele strategice, în categoria proceselor interne ale DPRRP, au fost menționate organizarea primului Congres al românilor de pretutindeni și informarea românilor de pretutindeni privind votul prin corespondență prin mediatizarea informațiilor puse la dispoziție de către autoritățile cu atribuții în domeniu și implicarea mediului asociativ românesc din străinătate în promovarea votului prin corespondență. Tot în această categorie a fost menționată și stimularea inițiativelor românilor de pretutindeni prin crearea de rețele profesionale în vederea stimulării agregării membrilor comunităților românești în jurul unor inițiative de impact și organizarea de tele-conferințe pentru menținerea unui dialog permanent și eficient cu mediul asociativ românesc din afara granițelor.

În cadrul ședinței au mai fost menționate o serie de inițiative și proiecte ce au ca termen de finalizare luna octombrie a acestui an. Printre acestea, transformarea Institutului Eudoxiu Hurmuzachi într-o instituție academică europeană destinată sprijinirii românilor de pretutindeni, stabilirea unor pachete de consultanță cu privire la accesarea fondurilor europene pentru românii din diaspora prin organizarea unor sesiuni de informare în parteneriat cu Ministerul Fondurilor Europene și demararea unui program ce își va propune, prin fonduri europene, încurajarea și sprijinirea românilor din străinătate să investească și să se întoarcă în țară.

În urma prezentării de către domnul ministru Dan Stoenescu a priorităților DPRRP pe acest an, membrii Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării au ridicat o serie de probleme.

Astfel, domnul deputat Mircea Dolha, vicepreședinte al Comisiei a ridicat problema cimitirelor românești din Albania care sunt neîngrijite, devastate sau

relocare și a propus găsirea unor fonduri și plățirea parohiilor locale pentru cazurile de relocare.

După cum a menționat domnul ministru Dan Stoenescu, până în prezent nu au avut nici un proiect în acest sens, dar se va analiza și se vor purta discuții cu autoritățile locale din Albania.

Domnul deputat Ovidiu Iane a adus în atenția domnului ministru Stoenescu dorința comunităților de români din Valea Timocului de a avea școală și biserică în limba română și a subliniat necesitatea de a promova canale românești de radio.

În privința situației din Valea Timocului, domnul ministru Stoenescu a reamintit faptul că autoritățile sârbe nu respectă prevederile protocolului bilateral privind protecția minorităților naționale semnat la Bruxelles în 2012, prin care și-au asumat că vor înființa clase de limba română și a menționat buna colaborare cu biserica română, motiv pentru care se dorește achiziționarea unui centru cultural prin biserica română astfel încât să fie organizate școli de duminică, școli parohiale și alte activități culturale. De asemenea, a menționat faptul că se intenționează oferirea de tablete preîncărcate cu cărți în limba română care să fie trimise, prin Patriarhie și organizațiile românești, în Valea Timocului și Basarabia de Sud.

În privința mess-media, ministrul Stoenescu a precizat că programul propriu al TVR Moldova urmează să fie dublat, iar în ceea ce privește Radio Chișinău, se au în vedere și se caută modalități de creștere a audienței.

În încheiere, domnul ministru Dan Stoenescu a informat membrii Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării cu privire la vizita pe care urmează să o efectueze în Republica Elenă, la mijlocul lunii februarie 2016. Scopul vizitei îl reprezintă comemorarea a 75 de ani de la trecerea în neființă a marelui diplomat Nicolae Titulescu și sunt stabilite întâlniri cu autoritățile centrale și locale din Atena și Asporpigos, precum și întâlniri cu președinții asociațiilor comunității românești din regiune.

Ședința Comisiei a continuat cu prezentarea unui plan de activitate pe anul 2016 a Institutului „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni.

Deputatul Mircea Lubanovici, președintele Comisiei, l-a felicitat pentru numirea în funcție pe domnul Eugen Popescu și și-a exprimat încrederea că prin experiența, devotamentul și cunoașterea problemelor reale cu care se confruntă

românii din diaspora și în principal din comunitățile istorice își va putea îndeplini cu succes mandatul.

În prezentarea sa, domnul Eugen Popescu a menționat că își propune o implicare puternică pe partea educațională, în dorința de a fi deschis cât mai mult orizontul educațional în comunitățile istorice, atât în sudul Basarabiei, în regiunea Odessa, în zona Timocului, în zona Bulgariei, în zona Macedoniei și Albaniei.

De asemenea, domnul Popescu a precizat că va propune domnului ministru delegat pentru relațiile cu românii de pretutindeni, sub coordonarea căruia funcționează institutul, un program de parteneriat strategic, care a mai funcționat în cadrul Guvernului României și care presupune stabilirea unor parteneriate între autoritățile locale de la frontierele României cu organizațiile românești de dincolo de frontieră, prin care o parte din activitatea acestor organizații să fie preluată de autoritățile publice județene.

Domnul Nicolae Brînzea, directorul general adjunct al institutului, a făcut o scurtă prezentare a planului de activități pentru anul în curs, structurat în baza celor trei coordonate: educație, cultură și civilizație, prin care institutul își realizează misiunea. În acest sens, printre activitățile educațional-culturale au fost menționate: Programul de studii avansate dedicat comunităților istorice românești și arealului central și est-european, având ca obiectiv integrarea comunităților istorice românești din afara granițelor în circuitul educațional-cultural românesc; Școala de vară « Patrimoniul Cultural al României », pentru elevii și studenții din comunitățile românești din afara granițelor țării, care prevede cursuri de cultură și civilizație românească dedicate patrimoniului cultural-educational din România; «Școala de limbă și civilizație românească » pentru profesorii de limba română și pentru profesorii care predau în limba română, bibliotecari, muzeografi, jurnaliști, directori ai căminelor culturale din comunitățile istorice și din Diaspora; organizarea de tabere de vară de cultură și spiritualitate românească; organizarea de conferințe internaționale, dar și olimpiade de cultură și civilizație românească.

În cadrul activităților de cercetare, Institutul „Eudoxiu Hurmuzachi” pentru românii de pretutindeni prevede realizarea de cercetări și studii, privind problemele specifice comunităților din afara granițelor, precum comunitățile de băieși din Croația și de români din Istria, dar și elaborarea Manualului de Istoria românilor pentru românii de pretutindeni.

În intervenția sa, domnul Nicolea Brînzea a făcut o scurtă prezentare a Manualelor Hurmuzachi pentru românii de pretutindeni, deja editate: manualul de Limba și literatura română, manualul de Tradiții și obiceiuri românești, manualul de Geografia României și manualul de Spiritualitate.

De asemenea, domnul Brînzea a adus în atenția membrilor Comisiei Ghidul mediului asociativ românesc din afara granițelor țării, ghid care cuprinde organizații neguvernamentale, instituții culturale și de învățământ, instituții religioase, precum și mass-media.

În cadrul dezbaterilor, membrii Comisiei pentru comunitățile de români din afara granițelor țării l-au felicitat pe domnul Nicolae Brînzea pentru eforturile depuse în realizarea Atlasului Geografic privind românii de pretutindeni, pentru care, așa cum a menționat domnia sa, se are în vedere și publicarea într-o ediție bilingvă.

Informările l-au constituit următorul punct al ordinii de zi.

Președintele Comisiei, domnul Mircea Lubanovici, a informat membrii Comisiei asupra amânării deplasării ce urma a se efectua în februarie a.c. în Republica Irlanda, având în vedere că luna aceasta au loc alegerile parlamentare în Irlanda.

În acest context, membrii Comisiei consideră oportună deplasarea unei delegații a Comisiei în Republica Portugalia, în luna martie a.c., din delegație urmând să facă parte Mircea Lubanovici - conducătorul delegației și președinte al Comisiei, Mario-Ernest Caloianu - vicepreședinte, Ovidiu Iane , Maria Grecea și Elena Romona Uioreanu - membri.

Joi, 11 februarie 2016

Studiu individual.

**PREȘEDINTE,
Mircea Lubanovici**